

Utbildningsdepartementet

Yttrande angående delbetänkandet Informationsförsörjning på skolområdet - Skolverkets ansvar (SOU 2023:21)

Utbildningsdepartementet har genom remiss berett Uppsala kommun möjlighet att yttra sig över rubricerat betänkande. I yttrandet behandlas redovisade förslag.

Uppsala kommun ställer sig i stort bakom förslagen som framförs i betänkandet. Den beskrivning utredningen ger tyder på att insamlingsarbetet ska ske på samma eller liknande sätt som tidigare, med skillnaden att det blir Skolverket som tar emot uppgifterna istället för Statistiska centralbyrån (SCB). Kommunen har väl utarbetade rutiner för insamlingsarbetet och rapporteringen och ser därför positivt på att detta arbete kan fortsätta som tidigare. Nedan kommenteras de delar i betänkandet där Uppsala kommun har synpunkter på förslagen och där en tydlig och organiserad övergång är särskilt viktig.

4 Utformningen av förslaget om en ny insamling av uppgifter om skolväsendet

4.3 Skolverket ska ansvara för informationsförsörjningen inom sitt verksamhetsområde

Uppsala kommun ser ett värde i om Skolverkets föreslagna ansvar inom informationsförsörjningen kan förbättra hanteringen av statsbidrag, inte minst gällande uppföljning och utvärdering på området.

5 Uppgifter som behövs för informationsförsörjningen på skolområdet

5.4 Ett nationellt informationssystem för skolväsendet

Uppsala kommun vill understryka att även kommuner har en informationskyldighet och ska informera vårdnadshavare och elever om utbildning i förskolor, förskoleklasser, grundskolor, anpassade grundskolor, fritidshem, gymnasieskolor och anpassade gymnasieskolor och om sådan pedagogisk verksamhet som erbjuds i eller av kommunen (29 kap 19 § Skollagen 2010:800). Information som kommunen är skyldig att ge allmänheten ska vara saklig, relevant, jämförbar, lättförståelig och lättillgänglig (8 kap. 18 § Kommunallagen 2017:725). Det kräver att kommunen har tillgång till information på rätt nivå och att denna information är offentlig och kan göras tillgänglig för allmänheten.

Uppsala kommun delar utredarens uppfattning om problemet att uppgifter om enskilda huvudmäns verksamhet skyddas av statistiksekretessen i 24 kap. 8 § OSL efter praxisändringen 2020. Även utifrån kommuners informationskyldighet är kommunen beroende av att en permanent lösning för informationsförsörjningen hittas.

5.7 Regionala planeringsunderlag

Uppsala kommun instämmer i önskemålen från huvudmän inom anpassade gymnasieskolan, gymnasieskolan samt komvux gällande statistik på en högre detaljnivå än den nationella statistiken i samband med framtagande av de regionala planeringsunderlagen.

5.10 Kommuners resursfördelning

Uppsala kommun vill starkt betona vikten av att fortsättningsvis ha tillgång till samma information på skolenhetsnivå utifrån socioekonomiska variabler för att kunna uppfylla skyldigheten att fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov (2 kap. 8 b § Skollagen).

5.14 Huvudmännens systematiska kvalitetsarbete

För kommunen som huvudman är det av stor vikt att kunna fortsätta det systematiska kvalitetsarbete på det sätt som görs idag – där kommunen har möjlighet att följa elevresultat på individnivå och själva välja vilka analyser som ska göras utifrån hur behoven ser ut.

Kapitel 12 För- och nackdelar med förslaget

12.2 Nackdelar med förslaget

12.2.1 Risk för kvalitetsbrister

I utredningen finns en ambition att förändringen inte ska öka arbetsbördan för de huvudmän som lämnar uppgifter. Även detta ser Uppsala kommun positivt på men ser

med oro på beskrivningen av den risk för kvalitetsbrist som beskrivs kunna bli en följd i och med överlämningen från SCB till Skolverket.

SCB har väldigt lång erfarenhet av att både samla in och hantera uppgifterna och den kompetens som finns inom SCB gällande insamlingen och hanteringen är mycket värdefull. Uppsala kommun har också erfarenhet av de brister som kan, och brukar, uppstå i samband med att man byter tekniska system och det finns en stark oro att dessa byten kommer att orsaka både ökad arbetsbörda för huvudmän och bristande kvalitet i de uppgifter som sedan publiceras.

Kommunen vill därför understryka vikten av att få tydlig information om hur arbetet fortskrider för att kunna göra nödvändiga förberedelse inför en övergång.

Övriga synpunkter

Det är mycket viktigt för den i kommunen som lämnar uppgifter att snabbt och enkelt kunna få kontakt med dem som ansvarar för insamlingen, så kommunen vill särskilt påminna om behovet av att tillgodose detta.

Uppsala kommun vill understryka vikten av att behålla kontroll över de uppgifter som skickas in. Kommunen har en enhet som arbetar med centrala uppgiftslämnare så att hela den kommunala verksamhetens uppgifter skickas in av den enheten. Det material kommunen idag skickar in till SCB och UHR är centrala delar i de analysunderlag som tas fram på samtliga nivåer (skola, skolform, huvudman) och kommunen vill därför understryka vikten av att även fortsättningsvis ha kontroll över kommunens material. Kommunen vill nämna detta då det idag inte finns något besked om hur lösningen för digitala nationella prov ser ut vad gäller möjligheten för en huvudman att centralt kunna kontrollera sina resultat och hämta ut dessa i form av data.

Uppsala kommun är dock orolig över att SCB:s rigorositet och omfattning i statistikarbetet, att SCB:s möjligheter att samköra statistik och att offentlighetsinsynen inte kommer att följa med i verksamhetsövergången, vilket om det inträffar vore djupt olyckligt.